

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ◀ Godišnja pretplata 50 din ◀ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◀ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ◀ Račun Poštanske štedionice br. 57.686 ◀ Oglasi po ceniku ◀ Rukopisi se ne vraćaju ◀.

Beograd, 4 decembar 1937
God. VIII ◀ Broj 38

DAN UJEDINJENJA

Jugoslovensko Sokolstvo proslavilo je u celoj zemlji najsvečanije

Najveći jugoslovenski državni i narodni praznik, koji je ujedno i najveći praznik jugoslovenskog Sokolstva, proslavljen je i ove godine u svim sokolskim jedinicama u zemlji na najsvečaniji način.

Sokolska proslava u Beogradu

Proslavu istorijskog dana Ujedinjenja priredila su u Beogradu najpre sva sokolska društva u svojim domovima, i to prema utvrđenom programu, a zatim je održana u Sokolskom domu Matice zajednička svečanost, koju je priredila župa uz učešće celokupnog beogradskog Sokolstva.

Nakon održanih proslava u pojedinim društvima i posle blagodarenja u crkvama, kojima su prisustvovali predstavnici uprave Saveza SKJ na čelu sa zamenikom saveznog starešine bratom Milivojem Smiljanićem, članstvo s naraštajem svih beogradskih sokolskih društava okupilo se u prostorijama Saveza na Prestolonaslednikovom trgu. Odatle je u 11 časova na čelu sa župskom i društvenim zastavama, upravom i starešinom župe bratom d-r Mihailom Gradojevićem, krenula velika sokolska manifestaciona povorka, predvođena glazbom Sokolskog društva Beograd VIII. Impozantna povorka završavala se sokolskom fanfarom i konicom.

POLAGANJE VENCA NA SPOMENIK VUKA KARADŽIĆA

Kako se nalazimo u Vukovoj godini, to je i beogradsko Sokolstvo želelo da na vidan način iskaže dostojnu poštu i blagodarnost reformatoru i osnivaču našeg književnog jezika i pisma, i to je učinilo na najveći sokolski praznik — 1 decembra.

Prošavši glavnim ulicama i stigavši do spomenika, gde je u to vreme bilo okupljeno i brojno građanstvo, povorka se postrojila i kada je pala komanda, sokolske zastave spustile su se u počast velikom Vuku, starešina župe

brat d-r M. Gradojević održao je tada o Vuku kraći prigodni govor, u kome je između ostalog rekao:

— Putujući po jugoslovenskoj zemlji, Vuk Stefanović Karadžić uvideo je i veliki značaj jugoslovenske ideje i bratstva. Ali pored toga i te velike Vukove zasluge na kulturno-nacionalnom polju, i mi Sokoli dugujemo Vuku naročitu sokolsku zahvalnost. Mi Vuku pre svega dugujemo svoje ime, jer skupljajući narodne pesme, Vuk je u imenu soko oličio viteštvo i junaštvo. Neka je, stoga, slava Vuku Stefanoviću Karadžiću! —

Nakon toga je sokolska glazba intonirala državnu himnu, a starešinstvo župe je u tome času položilo na spomenik lep venac s jugoslovenskom trakom i napisom: „Vuku Stefanoviću Karadžiću — Sokolska župa Beograd”.

Posle toga velika sokolska povorka krenula je uz svirku glazbe prema domu Sokolskog društva Beograd Matice.

SVEČANOST U DOMU MATICE

Svečana proslava dana Ujedinjenja u domu Matice počela je nešto pre podne. Velika dvorana doma bila je dupkom puna Sokolstva i građanstva, dok je balkon bio najvećim delom ispunjen sokolskim naraštajem i decom.

Dvorana doma bila je iskićena zelenilom i zastavama. Isto tako i starešinski stol kao i govornica, pred kojom je na povišenom postolju stajala među zelenilom bista Nj. Vel. Kralja Petra II.

Svečanosti je prisustvovao izaslanik Nj. Vel. Kralja pukovnik g. Tonči Kokalj.

Nadalje su prisustvovali: u ime Kraljevske vlade ministar za fizičko vaspitanje naroda brat d-r Vjekoslav Miletić, predstavnici bratskih država: češkoslovački poslanik g. d-r Vaclav Girsna, poljski poslanik g. Roman Dembički, sekretar bugarskog poslanstva g. Stratijev, predstavnici crkava: zamenik patrijarha zagrebački mitropolit g. d-r Dositej s vikarnim episkopom g. Savom Trlajićem, nadrabrin g. d-r Alkalaj i u ime starokatoličke crkve brat d-r Niko

Kalodera, zatim predstavnici Senata i Narodne skupštine, pomoćnik ministra građevina g. inž. Josifović, izaslanici drugih ministarstava, predstavnici vojske, kao i predstavnici korporacija, kulturnih ustanova, nacionalnih i humanih udruženja i društava te brojni Sokoli i Sokolice i građanstvo.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije zastupao je zamenik saveznog starešine brat Milivoje Smiljanić, a bio je prisutan i starešina Sokolske župe Karlovac brat Marko Sablić.

Kada je u dvoranu stupio izaslanik Nj. Vel. Kralja s ostalim brojnim odličnicima, zauzevši svoje počasno mesto, svečanost je odmah počela i to pozdravom državnoj zastavi, koja je u taj mah uz sviranje glazbe bila dignuta u vis, po sredini za predstaničkim stolom, za kojim se nalazila uprava Sokolske župe.

Odmah zatim stupio je na govornicu starešina župe brat dr. Mihailo Gradojević, koji je održao sledeći pozdravni govor:

GOVOR BRATA DRA GRADOJEVIĆA

— Današnji dan 1 decembar dan je sećanja, dan uspomene na onaj istorijski 1 decembra 1918 godine, kada je izvršeno i proglašeno ujedinjenje Srba, Hrvata i Slovenaca u jednu jedinstvenu državu, današnju našu Jugoslaviju.

I dok zvona uspomena odjekuju danas u grudima svakog svesnog Jugoslovena, a duša se ispunjava prazničkim raspoloženjem, pred našim duhovnim očima javlja se vizija toga najznačajnijeg događaja u našoj zajedničkoj jugoslovenskoj istoriji. Javlja se vizija 1 decembra 1918 godine: u sadašnjoj svečanoj dvorani Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, u domu zadužbine Krsmanovića, na Terazijama, koju Sokoli smatraju i čuvaju kao narodnu relikviju, stoji 1 decembra 1918 godine, okružen činovima srpske kraljevske vlade, pobedilac s Kumanova i Bitolja, Cera i Suvobora, Kajmakčalana i Dobrog Polja, Aleksandar Regent Srbije.

Pred Njim su članovi Narodnog veća iz Zagreba, predstavnici sviju jugoslovenskih krajeva pod bivšom Austro-Ugarskom, ozbiljni i dostojanstveni, svesni istorijskog značenja svake reči koju upućuju vladaru Srbije, svesni odgovornosti i obaveza kad izražavaju jednodušnu želju i volju Hrvata, Slovenaca i Srba iz bivše Austro-Ugarske, da sa Kraljevinom Srbijom, Crnom Gorom i Vojvodinom obrazuju zajedničku državu, današnju našu kraljevinu.

I u ime slobodne i pobedničke Srbije, sa kojom su se već spojile i ujedinile Crna Gora i Vojvodina, Regent Aleksandar izražava pristanak i proglašava narodno ujedinjenje Srba, Hrvata i Slovenaca u jednu jedinstvenu državu.

Istorijski 1 decembar sankcionisao je i ovaplotio vekovne težnje, želje, napore i žrtve mnogobrojnih generacija jugoslovenskih boraca za narodno jedinstvo i ujedinjenje. On je bio trijumf svesti slovenskih plemena na jugu, koja su posle teških stradanja došla do spoznaje, da samo u slozi i jedinstvu leži spas i budućnost Jugoslovena.

Istovremeno s našim ujedinjenjem na jugu, braća Česi i Slovaci na severu obrazovali su slobodnu i samostalnu državu Češkoslovačku, a bratska Poljska, iskidana dotle u tri komada, kao feniks izdigla se iz ruševina, da bi postala druga slovenska velika sila.

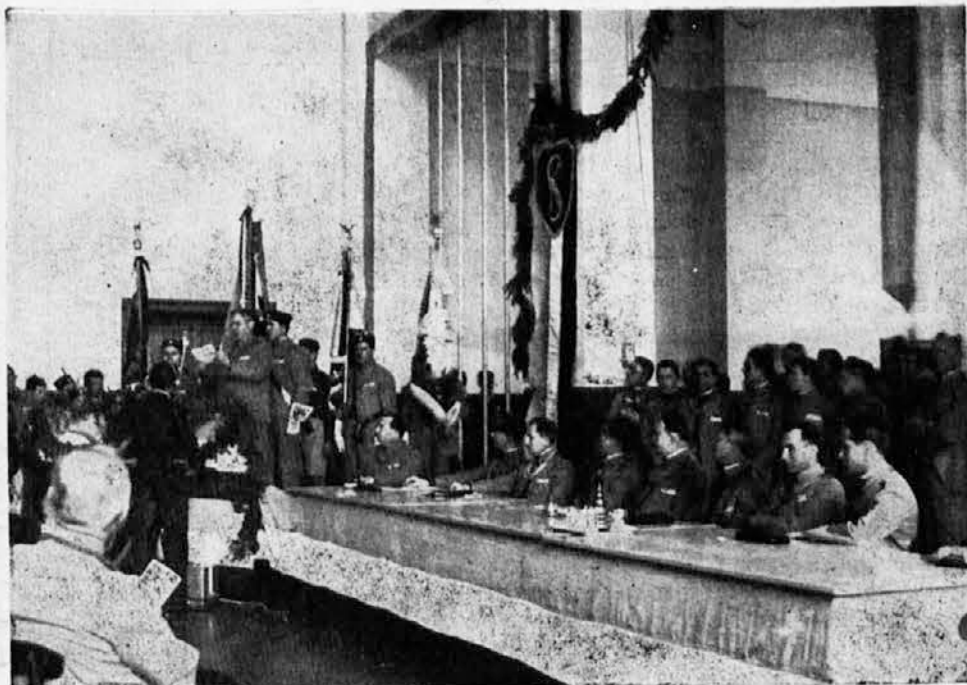
Sokoli u svima slovenskim zemljama likovali su. Kroz 75 godina svoga opstanka Sokoli su u svima slovenskim zemljama propagovali i širili slovensku slogu, slovensku uzajamnost i slovensko bratstvo. Ovim grandioznim sintezama slovenskih plemena pre 19 godina pokazalo se, da njihovi snovi o slovenskoj zajednici nisu šimera ni utopija, već živa i moguća stvarnost.

Kroz sokolski program, kroz sva sokolska nastojanja i rad tokom 75 godina, provlači se kao crvena nit misao o kulturnom, misaonom i osećajnom jedinstvu sviju Slovena.

Kroz naša sokolska društva i čete mi Sokoli vaspitavamo naše pripadnike, da svaki Soko u svakome Slovenu, bio on Jugosloven, Rus, Čehoslovak, Bugarin ili Lužički Srbin, vidi svoga brata po krvi, srodnosti jezika, običaja i zajedničkog porekla.

Veliki sveslovenski pesnik Jan Kolar, kao sokolski Jovan Preteča, u svojim sonetima »Kčeri Slave« na jednom mestu kaže: »Sta si Ti? — Rus. — A ti? — Ja sam Čeh. — A Ti? — Ja sam Poljak. — A Ti? — Ja sam Bugarin. — A Ti? — Ja sam Srbin, ja Hrvat, ja Slovenac!« A Jan Kolar im svima veli: »Deco moja, ostavite to! Složite se! Recite: Sloven sam! To je nešto mnogo veće!«

Naše jugoslovensko Sokolstvo slavi i praznuje državni praznik 1 decembar kao svoj najveći praznik, jer je taj istorijski dan proslavljanje jugoslovenske sloge, bratstva, jedinstva, to je i dan proslave slovenske sinteze, ka kojoj će sve dalje do kraja težiti naš rad.

Župska proslava 1 decembra u Beogradu u Sokolskom domu Matice. Slika levo: izaslanik Nj. Vel. Kralja s brojnim odličnim predstavnicima; desno: starešinstvo župe

U nedelji sokolske štampe — od 5 do 12 o. m. — ne zaboravite, braćo i sestre, da prema svojoj, sokolskoj štampi, izvršite svoju dužnost!

Mora ići!

Rekli smo vam onih dana kad smo objavili Sokolsku Petrovu petoljetku jednu svetu istinu, da ovakvi kakvi smo nećemo moći izvršiti Sokolsku Petrovu petoljetku. Rekli smo da bez dubokog unutrašnjeg preporoda svakog sokolskog pojedinca Sokolstvo neće moći naći snage da izvrši ovaj najveći pothvat koji je ikad u svojoj prošlosti prihvatilo. To nije nova istina, to je staro sokolsko osnovno načelo, čije oživotvorenje tražimo danas hitno i temeljito na očigled teškog zadatka kome idemo u susret. Jedna od teških mana koju taj lični preporod mora da očisti iz naše duše jeste malodušnost, nedostatak onog plemenitog oduševljenja, koji pokreće duhovne i moralne snage pojedinca na rad i žrtvu, ona duhovna lenost, koja je u nama ukorenjena više nego sama fizička lenost, ono odsustvo vere i stvaralačkog zanosa, koje kod sadašnjeg pojedinca čini svaki zadatak teškim i svaku dužnost neizvodljivom. To je ona mlitava neodlučnost koja dočekiva svaki sokolski pothvat i svaku novu sokolsku zadaću sa malodušnim „Ne može se“, „To ne ide kod nas“, „Teško je to“ itd.

Mi znamo sve teškoće i nevolje koje moramo da prođemo i savladamo u našem sokolskom radu. Ali baš i jest časno sokolovati zato što postoje teškoće i nevolje. Međutim, mi tvrdimo i ponavljamo, da se teže zapreke našem sokolskom radu nalaze u nama samima nego izvan nas. I stoga, pre nego se mogremo s pravom potužiti na vanjske teškoće, treba savladati i ukloniti unutrašnje. Treba izvršiti ozbiljno onaj duboki i istinski lični preporodaj i kao otrovan korov iščupati iz srca ostatke starog, neborbenog, malodušnog, kukavičkog duha i zameniti ga plemenitim, stvaralačkim oduševljenjem, nesalomljivom voljom i nepokolebivom odlučnošću. Namesto nedostojnog „Nemože se“, Sokolska Petrova petoljetka donosi lozinku, jedino dostojnu Sokolstva u ovim velikim vremenima: „Mora ići!“ Recite tu lozinku sa svom snagom unutrašnje vere i oduševljenja. Recite je sa železnom odlučnošću, pridružite tome pregalaštvo i akciju, pa ćete videti, da će ići, i te kako ići i onde gde niste slutili uspehe. „Mora ići!“ — to neka je prva reč naša pred svakim zadatkom koji nam postavlja vreme i potrebe Otadžbine i Sokolstva. Reč, koju ne treba reći praznim ustima nego čitavim unutrašnjim našim bićem. „Mora ići!“ — to mora da bude silan trubni signal naše čelične volje, naše ozbiljne odlučnosti i našeg stvaralačkog oduševljenja. Na svim mestima i u svim časovima treba da se vidi i čuje, raspoznati na delu, parola naše pobedonosne sokolske volje: „Mora ići!“ To je parola novog jugoslovenskog života, to neka bude poklič jedne generacije, koja preko Sokolstva kroz Sokolsku Petrovu petoljetku hoće železnom odlučnošću i plamenom verom da se delom i žrtvom probije kroz teškoće i tmurnu sadašnjost na vedre i sretne vidike jugoslovenske. „Mora ići!“ — to neka bude čarobna reč, koja će razbuditi zaspale duhovne snage, učmale vere i umrtvljena oduševljenja za novo veliko jugoslovensko čudesno delo Sokolske Petrove petoljetke. — Jer znate li šta je odlučna volja i vera pregaočeva? Nema te snage koja se može meriti sa tom snagom ljudske vere. Ona je stvarala čudesa u istoriji sveta i kitala slavama našu jugoslovensku prošlost. „Mora ići!“ — ili nas neće biti. Ali će nas biti i biće s nama i preko naših dela i žrtava i velike budućnosti jugoslovenske i sokolske.

Gore srca! Verujte i sokolskom verom očeličite srca i duh, da stvaramo novo veliko divno delo. „Mora ići!“ — braćo i sestre, i ići će, sve za slavu Boga, za pokoj duše Kralja Aleksandra I, za sreću i zdravlje Kralja Petra II, a za sjaj i veličinu večne i nerazdeljive Jugoslavije!

(Nastavak sa 1 strane)

Sokolske organizacije slobodnih slovenskih država: Jugoslavije, Češkoslovačke, Poljske i Bugarske ujedinjene su u jedan Savez, zvani Savez slovenskog Sokolstva, koji broji jedan milijun i pet stotina hiljada svesnih članova, te je Savez slovenskog Sokolstva brojno najveća slovenska organizacija. —

U nastavku svog govora starešina brat dr. Gradojević obratio se izaslaniku Nj. Vel. Kralja sledećim pozdravnim rečima:

— *Gospodine izaslanice Nj. Vel. Kralja! Smatram za osobitu čast, prijatnu dužnost i radost, da najsrdačnije zahvalim Nj. Vel. Kralju na počasti koju nam je blagoizvoleo ukazati, poslavši nam Vas, gospodine pukovniče, kao Svoga izaslanika. U ime celokupnog članstva Sokolske župe Beograd, ja Vas molim, gospodine Kraljevski izaslanice, da na Najvišem mestu budete tumač naših najdubljih osećanja ljubavi i odanosti prema našem ljubljenom Kralju i sokolskom Starešini. Njegov mladenački lik u sokolskoj odori urezan je u srcima sviju jugoslovenskih Sokola, a time se ponose i Sokoli ostalih slovenskih naroda. Nj. Vel. Kralj Petar II, koji je obukao našu svečanu sokolsku odoru, time joj je ukazao najveću čast, a našem radu najveće priznanje. —*

Tada je brat dr. Gradojević pozdravio ministra fizičkog vaspitanja naroda brata dra Vjekoslava Miletića sledećim rečima:

— *Brate Ministre za fizičko vaspitanje naroda, pozdravljam Te kao pretstavnika Kraljevske vlade i zahvaljujem Ti na bratskoj pažnji koju si nam ukazao svojim prisustvom na ovoj svečanosti. —*

Pozdravljajući pretstavnike bratskih slovenskih država, brat dr. Gradojević je rekao:

— *Osobito me raduje što na današnjoj sokolskoj proslavi vidim uvažene pretstavnike bratskih slovenskih država. U ovoj sokolani beogradske Matice, u ovome hramu Sokolstva i Slovenstva, dozvolite mi da ih pozdravim bratski i toplo na njihovim slovenskim jezicima. —*

Tada je brat dr. Gradojević pozdravio toplo na češkoslovačkom jeziku izvanrednog poslanika i opunomoćenog ministra Češkoslovačke na našem Dvoru g. dra Vaclava Girsu, koga je cela dvorana burno aklamirala.

Isto tako toplo pozdravio je zatim na poljskom jeziku pretstavnika Republike Poljske, koji je također bio oduševljeno aklamiran.

Potom je brat Gradojević na bugarskom jeziku toplo pozdravio pretstavnika bratske Bugarske, izaslanika Bugarskog poslanstva, koji je bio isto tako srdačno aklamiran, i kojom su prigodom bile priredene oduševljene ovacije Nj. Vel. Kralju Borisu III.

Nastavljajući dalje, brat dr. Gradojević pozdravio je na ruskom jeziku veoma toplo pretstavnike bratskog ruskog Sokolstva.

Zatim je brat dr. Gradojević naročito toplo pozdravio redom sve prisutne odličnike, pretstavnike crkvenih, vojnih i civilnih vlasti te brojnih udruženja i ustanova, kao i svu braću i sestre.

Svoj govor starešina brat dr. Gradojević završio je rečima:

— *Braćo Sokoli i sestre Sokolice! Dok se naša državna jugoslovenska zastava dizala u vis, njoj smo okrenuli sve naše poglede, u nju ujedinili naše misli i sili u jedno naše osećaje. Ona je iznad sviju nas i na njoj piše: Jedan narod, jedna država, jedno Sokolstvo!*

Zdravo! —

Govor brata dra Gradojevića bio je na koncu popraćen oduševljenim poklicima.

Tada je glazba Sokolskog društva Beograd VIII otvirala državnu himnu.

Nakon toga je tajnik župe brat Dušan Živković pročitao prvodecembarsku poslaniku Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije jugoslovenskom Sokolstvu, kojom je bila saslušana s najvećom pažnjom i na koncu koje su bile priredene dugotrajne oduševljene ovacije Nj. Vel. Kralju, Kraljevskom domu i Jugoslaviji.

Zatim je zbor Akademskog pevačkog društva „Obilić“ vrlo lepo i skladno otpevao „Hej trubaču“, što su svi prisutni na koncu popratili burnim pljeskom.

Posle toga je brat Dragoljub Gošić, glumac i reditelj Narodnog pozorišta u

Beogradu, član Sokolskog društva Beograd V, majstorski deklamovao „Odu sveslovenskoj sokolskoj ideji“ od dra M. Gradojevića, što je oduševilo celu dvoranu, koja je brata Gošića nagradila dugotrajnim pljeskom.

Sledila je zatim krasna kompozicija Davorina Jenka „Kosovo“, koju je veoma lepo izvela glazba Sokolskog društva Beograd VIII.

Nato je brat Stevan Stanković, član uprave župe, govorio o značaju Sokolske Petrove petoljetke i izneo što je Sokolska župa Beograd preduzela da izvede kroz to razdoblje.

Ova veoma lepa sokolska proslava 1 decembra završena je pevanjem sokolske himne „Hej Sloveni“.

X
SVESOKOLSKI
SLET

u Prahu 1938

PRIJEM NOVINARA U TIRŠEVOM
DOMU

Izvršni odbor X svesokolskog sleta pozvao je 18 novembra o. g. novinare u Tiršev dom, da ih informira o sletskim pripremama. Ovom prijemu učestvovala je veći broj češkoslovačkih novinara a također i zastupnika inostranih listova. Goste je pozdravio starešina COS br. dr. St. Bukovski. Zatim je načelnik COS br. dr. M. Klinger informirao novinare o sletskim nastupima, vezbama i takmičenjima. Radi velikog broja raznih nastupa i takmičenja, bilo je potrebno, da se ove priredbe rasporede na više mesta. Na glavnom stadionu strahovskog platoa održaće se zajednički nastupi velikih jedinica, dok će se mnogobrojna takmičenja održati na lakoatletskom i vojničkom stadionu, plivačka takmičenja na otoku Štvanice a zimska takmičenja u Visokim Tatrama. Kako se proste vežbe od sleta do sleta sastavljaju sa sve bogatijim povezanim

Levo: Na 1 decembra beogradsko Sokolstvo odalo je i poštu Vuku Karadžiću, položivši na spomenik venac, kojom je prigodom starešina župe brat dr. M. Gradojević održao prigodan govor. —
Desno: sokolska konjica u sokolskoj manifestacionoj povorci 1 decembra u Beogradu

Naša sokolska štampa je izraz i ogledalo našeg sokolskog života i rada

niku, na Beskidima, u Koritnici i u Karpatima. Teren gde će se ova takmičenja održati, izabraće zastupnici COS u spozumu sa organizatorima IV srednjoškolskih igara. Isto tako biće sporazumno određen i program takmičenja. Premda će u nekim disciplinama nastupiti naraštaji zajedno sa srednjoškolicima, klasifikacija biće ipak zasebna.

Sletska poštanska marka za zimске igre

IZ SLOVENSKEG SOKOLSTVA

70-GODISNJICA BRATA RUDOLFA BILEKA

Dne 27 novembra o. g. navršio je 70-godišnjicu života poznati češkoslovački sokolski tehničar br. Rudolf Bilek. Br. Bilek bio je i prvi redaktor „Vjesnika“ COS, i to sve do g. 1915, kad je

Brat Rudolf Bilek

„Vjesnik“ bio od austrijskih vlasti zabranjen. U prednjački zbor Praškog Sokola stupio je 1887 te je s uspehom učestvovao u mnogim takmičenjima. Bio je i društveni a kasnije i župski načelnik. God. 1891 pozvan je kao odličan stručnjak u tehnički odbor COS a god. 1931 izabran je za savetnika prednjačkog zbora COS. Bio je i dugogodišnji zamenik načelnika brata Jindre Vanjička. God. 1921 vodio je sokolsku ekspediciju u Ameriku. Do god. 1927 bio je član predsedništva COS. Odličnom sokolskom veteranu bratski čestitamo!

ZASEDANJE PROSVETNOG ODBORA ČOS

Jesenje zasedanje prosvetnog odbora COS održano je 20 i 21 novembra o. g. u Tirševom domu u Pragu. Na ovom zasedanju, koje je vodio prosvetar COS

br. A. Krejčí, učestvovali su prosvetari iz 50 češkoslovačkih sokolskih župa. Prvi dan pre podne održan je praktički tečaj, u kojem su primili učesnici uputstva za školovanje novih članova i za organizaciju župskih prosvetnih škola. Sva pitanja dnevnog reda zasedanja bila su najpre raspravljena u pojedinih komisijama, koja su zatim svoje referate podnele plenumu. Komisija za izradu programa predložila je nacrt za organizaciju sokolskog rada po svesokolskom sletu. „Sokolska knjiga“ bila je tema referata br. prof. Houdke, koji je dao nove smernice za organizaciju župskih knjižnica. O odbranbenom vaspitanju u Sokolstvu referisao je br. Kladio, a o organizaciji prosvetnog rada br. dr. Hrzebik. Prosvetar br. Krejčí zaključio je zasedanje s pozdravom predsedniku republike dr. E. Benešu, naglasivši, da predsednikove reči: „Vi znate, da sam ja vaš i da idem s vama, kao što ja znam, da vi idete sa mnom“ obavezuju Sokolstvo na najveći rad za dobro naroda i države.

ZASTUPNICI ČOS NA TAKMIČENJU MADŽARSKA-NEMAČKA

Međudržavnom gimnastičkom takmičenju na spravama između Nemačke i Madžarske, koje će se održati 5 decembra u Budimpešti, prisustvovaće od strane COS kao posmatrači i izvestioči načelnik COS br. dr. M. Klinger i br.

Uslovi za učešće jugoslovenskog Sokolstva na X svesokolskom sletu u Pragu 1938 godine

Na X svesokolskom sletu u Pragu može učestvovati — prema rešenju sednice Izvršnog odbora Saveza SKJ od 13 novembra o. g. — članstvo i naraštaji društava i četa Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije pod sledećim uslovima:

- 1) da su punopravni pripadnici jednog društva ili čete Saveza SKJ;
- 2) novoprimljeni moraju biti upisani u jedno društvo ili četu najkasnije do 15 decembra 1937 god.;
- 3) članovi i članice društava do navršene 26 godine, kao i oni koji stalno vežbaju u članskim kategorijama, bez obzira na starost, obavezni su da uvežbavaju sletske vežbe, sastav brata Ivana Kovača, predviđene za nastup jugoslovenskog Sokolstva u Pragu, i da u njima u Pragu nastupe;
- 4) članovi četa do navršene 26 godine i svi oni koji se vode kao vežbači u članskim kategorijama, obavezni su da uvežbaju vežbe predviđene za čete, sastav br. Ivana Kovača, i da u njima u Pragu nastupe;
- 5) članovi društava preko 26 godina starosti, koji su vežbači kategorije starije braće, obavezni su da uvežbaju sletske vežbe koje su propisane za članove četa. Treba nastojati da ove vežbe nauči što veći broj braće iznad 26 godina koji se za Prag prijavu a ne postoje stvarni razlozi da se ne bi mogli uvrstiti u kategoriju starije braće;
- 6) članice preko 26 godina starosti ukoliko su vežbačice, obavezne su da uvežbaju vežbe kao i mlade članice;
- 7) članovi društava i četa, koji aktivno budu sudelovali sa instrumentima u sokolskim muzikama, smatraće se samim tim kao da su vežbači;
- 8) članovi i članice društava i četa preko 26 godina starosti mogu ići u Prag iako ne sudeluju u zajedničkim vežbama ako ispunjavaju sve druge uslove, naime:
- 9) članovi i članice društava moraju imati uzornu sokolsku svečanu odoru, članice ili odoru ili narodnu nošnju;
- 10) članovi i članice četa mogu imati odoru ili obavezno narodno odelo uz odgovarajuću narodnu obuću;
- 11) putuje se u građanskom odelu. Odora se nosi sobom. Kome je narodno odelo

J. Sterc. Češkoslovačko Sokolstvo šalje redovito na sve veće i važnije gimnastičke priredbe u inostranstvu svoje stručnjake, koji tim priredbama prisustvuju ne kao oficijelni zastupnici, nego kao posmatrači. Tako je COS u stanju da stalno prati razvoj u gimnastičkom svetu i da u tehničkom i organizatornom pogledu primenjuje i u sokolskoj organizaciji sve ono što je dobro. To je osobito od velike važnosti za uspešno učestvovanje u međunarodnim takmičenjima.

70-GODISNJICA SOKOLSKOG DRUŠTVA U BEČU

Cetiri godine nakon osnutka prvog sokolskog društva u Pragu osnovano je god. 1867 i prvo sokolsko društvo u Beču (Videnj I), koje je postalo matično društvo mnogih sokolskih društava u Beču, gde živi veliki broj Češkoslovaka. Sokolana ovog društva nalazi se u Habsburgergase. U godinama 1873, 1881 i 1883 posetio je ovo društvo i Tirš. Sokolsko društvo u Beču brojilo je među svoje članove Masarika, Šajnera, Udržala i druge. Također i mnogi Jugosloveni, koji su bili na studijama u Beču, bili su članovi ovog društva u kojem su vežbali i najbolji naši takmičari pre rata, kao: Karel Fuks, Vidmar, Taler i drugi. Sokolsko društvo Beč I proslavilo je svoj jubilej 28 novembra o. g. s uspehom gimnastičkom matinejom, koja je održana u II okružju, u cirkusu Renc. Iz Praga, Brna i Bratislave došlo je na ovu priredbu mnogo Sokola. Cirkus Renc, gde ima mesta za 3.000 osoba, bio je duplom pun.

svakidašnje, postaraće se da za povorku bude čisto i sačuvano;

- 12) učešće u sletskoj povorci obavezno je za sve učesnike bez izuzetka;
- 13) novoprimljeno članstvo, prema tački 2 ovih uslova, prilikom definitivnog prijavljivanja, mora na uobičajeni način biti prijavljeno župi, odnosno Savezu, tako da do 15 juna stekne članska prava i dužnosti;
- 14) načelništvo župa nastojeće na pogodan način da se svi prijavljeni za slet lekarski pregledaju. Samo zdravi i sposobni za napore mogu se pustiti na slet;
- 15) ovlašćuju se župski i društveni upravni i tehnički organi, a stavlja im se i u dužnost, da mogu pojedincima zabraniti polazak na slet iako ispunjavaju sve navedene uslove ako su naklonjeni nedisciplinovanom i nesokolskom ponašanju;
- 16) svi prijavljeni za slet obavezni su da se podvrgnu naročitoj sletskoj pripremi članstva. Propisi i uputstva za ovo propisane se naročitim pravilnikom. U tome cilju, a u duhu sokolskih načela i prakse, jedinice već odmah mogu početi rad. Cilj ovome neka bude upoznavanje učesnika o radu i istoriji našeg i češkoslovačkog Sokolstva, upoznavanje sa istorijom, jezikom i životom češkoslovačkog naroda i države, navikavanje na disciplinu;
- 17) svi učesnici, a naročito nevezbači, biće obavezni da produ tečaj za strojeve vežbe;
- 18) prema raspisu T.O.S.br. XXXIV od 27 septembra t. g., brojčane prijave imaju se preko župa dostaviti Savezu u januaru mesecu 1938 god.;
- 19) definitivne i poimenične prijave župe će dostaviti Savezu najdalje do 15 maja 1938 g. Posle ovoga roka prijave se neće primati;
- 20) tokom aprila i maja župska načelništva preko svojih organa imaju izvršiti pregled uvežbanosti sletskih vežbi svih prijavljenih za Prag;
- 21) uvežbavanje svih kategorija po društvima i četama ima biti završeno do 1 aprila 1938 god.;
- 22) pregled vežbi prema potrebi vršiće i načelništvo Saveza preko svojih organa;
- 23) od dana prvih prijava (januar), svi prijavljeni treba da su u većoj i strožijoj meri vezani za sokolsku organizaciju, odnosno za svoje jedinice. Od toga roka pa do 1 maja u svemu moraju biti pripremljeni za slet. Obavezni su u tome vremenu da se odazivaju svim pozivima i redovnim i vanrednim pohtvatima koje jedinice budu preduzimale i priređivale u cilju sletske pripreme. Ovde naročito dolazi u obzir u-

Sletski plakat (rad br. Karela Minarža)

pokretima, a time postaju i sve individualnije, pa prema tome i teže, to je moralo tehničko vodstvo primeniti nove metode uvežbavanja, da se i kod ovih vežbi postigne pri izvedbi ista preciznost i skladnost kao što je bila i kod ranijih takozvanih „statičkih“ prostih vežaba. Načelnik je zatim upoznao novinare s ovim metodama pri kojima se za uvežbavanje ovih vežaba upotrebljava gramofon, film i radio. Tajnik sletskog odbora br. E. Kepl dao je novinariima informacije o organizaciji sleta. Da bi predočili ogromne dimenzije X svesokolskog sleta, neka posluže ove brojke: kad bi postrojili svih 28.000 članova, koji će nastupiti u prostim vežbama u jednu vrstu, ova bi bila 51 km. duga. U garderobama na stadionu biće mesta za 65.000 osoba. Garderobe imaće spratove, gde će za prenočište biti mesta za 13.000 osoba. Strahovski stadion primiće, zajedno sa vežbačima, dnevno 220.000 osoba. Prigodom prošlog sleta došlo je u Prag više od 200 posebnih vozova. Ovog puta biće ovaj broj daleko veći. I praški električni tramvaj stoji pred teškom zadaćom, jer u sletskim danima računa sa prevozom od 63.000 osoba na sat. Stanbeni odbor treba da pripremi prenočišta za 15.000 studenata i studentkinja, za 35.000 naraštaja i preko 100.000 članstva. Za zajednička prenočišta potrebno je 60.000 slamnjača i 100.000 vagona slame. Pri pripremanju za slet saraduje samo u Pragu 12.000 sokolskih funkcionera. Osim gimnastičkih održaće se prigodom sleta također i veliki broj kulturnih priredaba, kao koncerta, akademija, kazališnih predstava i t. d., te zabava.

SOKOLSKA KONJICA NA SLETU

„Vjestnik sokolskeho jezdeckta COS“, list konjice COS, u broju 8—9 od 20 novembra o. g. izveštava o pripremanju za nastup sokolske konjice na sletu. Na prošlom sletu godine 1932 bilo je u povorci 800 sokolskih konjanika, a na stadionu nastupilo je u vežbama s kopljima 400 konjanika. Računa se, da će na sletu 1938 godine biti u povorci 1000 Sokola na konjima.

SLETSKA ŠKOLA ČOS

Kao priprema sokolskog članstva, a osobito sokolskih funkcionera za slet, održaće se 8 i 9 januara 1938 u Pragu sletska škola. Predsedništvo prosvetnog odbora ČOS odredilo je za ovu školu sledeći program: 1) Sletovi u narodnom i političkom pogledu, o čemu predavači br. dr. P. Šamal; 2) Sletovi u gimnastičkom pogledu — predavaće br. dr. M. Klinger i s. M. Provačnikova; 3) Sletovi u filozofsko-sociološkom pogledu — predavaće br. dr. J. Uher; 4) Sletovi u narodno-gospodarskom pogledu — predavaće br. dr. R. Kolar; 5) Sletovi u umetničkom pogledu — predavaće braća prof. dr. M. Hisek, inž. O. Sourek i V. Steh.

SMUČARSKA TAKMIČENJA SOKOLSKOG NARAŠTAJA

Takmičenja naraštaja u smučarskim disciplinama održaće se u semestralnim ferijama početkom februara 1938. Ova takmičenja održaće se istovremeno sa smučarskim takmičenjima đaka srednjih škola, i to na osam raznih mesta: na Krušni Hori, na Šumavi, u Krkonošama, na Češkomoravskoj Visočini, na Jase-

Jačina naše sokolske štampe — to je jačina našeg Sokolstva

